

NEMA ZABORAVA HRVATSKIH ŽRTAVA SPOMEN U MRTVOM JARKU 2013.

Istočni obronci zelene Bilogore postali su nakon završetka Drugog svjetskog rata mjesto mnogobrojnih masovnih smaknuća u prvom redu mladih Hrvata, a time i hrvatske budućnosti. Žrtve se broje u tisućama. Na obroncima istočne Bilogore, u općini Suhopolje, u Mrtvom jarku održat će se i ove godine spomen na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima. Prigodom Europskog dana sjećanja na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima središnji spomen za Virovitičko-podravsku županiju održat će se u petak 23. kolovoza 2013. godine u 11 sati u Mrtvom - put kroz selo Bukovu. Virovitičko-podravska županija kao pokrovitelj, Udruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata općine Suhopolje i Udruga hrvatski domobran Virovitica kao organizatori pozivaju Vas da se poklonite nedužnim hrvatskim žrtvama!

MRTVI JARAK

Mrtvi jarak je stratište nedužnih hrvatskih vojnika i civila pobijenih nakon II. svjetskog rata 1945. godine. Nalazi se u šumi na istočnim obroncima Bilogore, u općini Suhopolje, kraj sela Trapinske.

Ovaj jarak se nekad zvao Duboki jarak. Zbog njegove dubine i položaja izabran je kao pogodno mjesto za masovna smaknuća. Dovedeno je više kolona i više grupa zarobljenika, koji su tu mučeni i ubijani. Tako su nastale najmanje četiri masovne grobnice. Članovi virovitičke podružnice Društva za obilježavanje grobišta izvršili su 2007. godine probno iskapanje na prostoru jedne od ovih masovnih grobnica. Naišli su na posmrtno ostatke žrtava i dijelove vojničke opreme.

Pismo i zapisnik o ovim i drugim strašnim zločinima nekoliko suhopoljskih partizana su 29. srpnja 1945. godine poslali tadašnjem ministru jugoslavenske vlade Andriji Hebrangu:

„Dragi druže Andrija!

..... Pred oko mjesec dana bilo je dotjerano u Suhopolje nekoliko stotina zarobljenika koje su otpremili u šumu i tamo sve potukli. Iste su najprije isprebijali, pa su onda klali. To su izvršili drugovi iz 4. bataljuna V. Proleterske crnogorske brigade koji su onda bili u Suhopolju, a kad su se vraćali u Suhopolje govorili su narodu kako su ih potukli.

Ovi drugovi koji su bili u V. Crnogorskoj proleterskoj brigadi govorili su narodu da su ranije bili četnici, a sada su prešli u partizane. Iz toga se može zaključiti da ovi Srbi, sada kao četnici pod drugom firmom (maskom) ubijaju nevine Hrvate.

Na ovo narod ne gleda dobro (...) nezadovoljan zbog masovnog ubistva koji su vršeni oko Suhopolja, jer su viđeni mrtvi kojima je vađeno srce i razni dijelovi tijela“.

Izjave nekih svjedoka 1993. godine:

- „Marija Pleša priča da je nekoliko dana bio jauk ali se nitko nije usudio ići tamo osim djece. Srbi su tu ubijali dva-tri dana. Kaže Pleša da je tu ubijeno jako puno ljudi oko 700.“

- Kutija kaže da je bilo „oko 30 Nijemaca koji su kopali kanal dug 30 metara i tu su ih dopremili s jedne i druge strane jame-kanala i tukli sa šarcem i automatima, tako su padali u jamu svi povezani jedan za drugim. Tu je bila vika i jauk dva-tri dana ali nitko se nije usudio ići da vidi. Poslije toga za dan-dva Kutija je išao gledati dok su ih polijevali krečom. Sve su ih skinuli do gola a robu su nekuda odvezli.“

- Josip Grbac kaže da su zarobljenici „po livadama ostavljali svoje adrese na komadićima papira kako bi netko javio njihovim kućama da ih više neće biti jer će biti pogubljeni pa da se zna gdje im je grob, ali nitko nije smio ništa da poduzme. Svatko se bojao da ako se dozna da je tko javio i njega bi ubili. Grbac kaže da je tu poubijano 600 ljudi“.

Svećenik Božo Vukoja je u Suhopolje došao 5. srpnja 1945. godine i u svojoj knjizi „Hrvat žive vatre“ piše:

„Jedne sam nedjelje (mislim da je bila prva nedjelja poslije blagdana Velike gospe) išao u mjesto Rodin Potok, gdje sam trebao imati misu. Usput sam navratio u Veliku Trapinsku k dobroj katoličkoj obitelji Biondić. Gospođa je prala posude, ali je bila uplakana i silno uzbuđena.

Što se dogodilo? – upitao sam zabrinuto.

Što mislite, noćas su ti partizani poklali 176 zarobljenika, i tu su, kod nas, prali noževe – odgovorila je žena i zaplakala još jače.“

Vlatko Ljubičić

SPOMEN U MRTVOM JARKU 2013.

Prigodom

EUROPSKOG DANA SJEĆANJA NA ŽRTVE TOTALITARNIH I AUTORITARNIH REŽIMA

Središnji spomen za Virovitičko-podravsku županiju održat će se u
petak 23. kolovoza 2013. godine
u 11 sati
u Mrtvom jarku – put kroz selo Bukovu

Virovitičko-podravska županija,
Udruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata općine Suhopolje i
Udruga hrvatski domobran Virovitica

pozivaju Vas da se poklonite nedužnim hrvatskim žrtvama!
Vaš dolazak bit će pobjeda poštovanja nad prisilom zaborava!

Sadržaj spomena:

- Spomen kao voditelj otvara virovitički novinar Trpimir Markotić
- Pozdrav Domovini-Himna- HPD Rodoljub iz Virovitica
- Minuta šutnje za sve pale za Hrvatsku
- Pozdravna riječ predsjednika branitelja i načelnika općine Suhopolje Marijana Brleka
- Pozdravna riječ Vlatka Ljubičića, predsjednika Udruge hrvatski domobran Virovitica i predsjednika virovitičke podružnice Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava
- Prigodnim govorima javnosti će se obratiti:
- **Franjo Talan**, predsjednik Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava
- **Tomislav Tolušić**, župan Virovitičko-podravске županije
- **Josip Đakić**, saborski zastupnik i predsjednik HVIDR-e RH
- Molitva za poginule – župnik **Pavle Filipović**
- Polaganje vijenaca i paljenje svijeća
- Prigodna pjesma HPD Rodoljub

Istočni obronci Bilogore, općina Suhopolje, postali su nakon završetka Drugog svjetskog rata mjesto mnogobrojnih masovnih smaknuća. Žrtve se broje u tisućama.

MRTVI JARAK

Mrtvi jarak je stratište nedužnih hrvatskih vojnika i civila pobijenih nakon II. svjetskog rata 1945. godine. Nalazi se u šumi na istočnim obroncima Bilogore, u općini Suhopolje, kraj sela Trapinske.

Ovaj jarak se nekad zvao Duboki jarak. Zbog njegove dubine i položaja izabran je kao pogodno mjesto za masovna smaknuća. Dovedeno je više kolona i više grupa zarobljenika, koji su tu mučeni i ubijani. Tako su nastale najmanje četiri masovne grobnice. Članovi virovitičke podružnice Društva za obilježavanje grobišta izvršili su 2007. godine probno iskapanje na prostoru jedne od ovih masovnih grobnica. Naišli su na posmrtnu ostatke žrtava i dijelove vojničke opreme.

Pismo i zapisnik o ovim i drugim strašnim zločinima nekoliko suhopoljskih partizana su 29. srpnja 1945. godine poslali tadašnjem ministru jugoslavenske vlade Andriji Hebrangu:

„Dragi družo Andrija!

..... Pred oko mjesec dana bilo je dotjerano u Suhopolje nekoliko stotina zarobljenika koje su otpremili u šumu i tamo sve potukli. Iste su najprije isprebijali, pa su onda klali. To su izvršili drugovi iz 4. bataljuna V. Proleterske crnogorske brigade koji su onda bili u Suhopolju, a kad su se vraćali u Suhopolje govorili su narodu kako su ih potukli.

Ovi drugovi koji su bili u V. Crnogorskoj proleterskoj brigadi govorili su narodu da su ranije bili četnici, a sada su prešli u partizane. Iz toga se može

zaključiti da ovi Srbi, sada kao četnici pod drugom firmom (maskom) ubijaju nevine Hrvate.

Na ovo narod ne gleda dobro (...) nezadovoljan zbog masovnog ubistva koji su vršeni oko Suhopolja, jer su viđeni mrtvi kojima je vađeno srce i razni dijelovi tijela“.

Izjave nekih svjedoka 1993. godine:

- „Marija Pleša priča da je nekoliko dana bio jauk ali se nitko nije usudio ići tamo osim djece. Srbi su tu ubijali dva-tri dana. Kaže Pleša da je tu ubijeno jako puno ljudi oko 700.“

- Kutija kaže da je bilo „oko 30 Nijemaca koji su kopali kanal dug 30 metara i tu su ih dopremili s jedne i druge strane jame-kanala i tukli sa šarcem i automatima, tako su padali u jamu svi povezani jedan za drugim. Tu je bila vika i jauk dva-tri dana ali nitko se nije usudio ići da vidi. Poslije toga za dan-dva Kutija je išao gledati dok su ih polijevali krečom. Sve su ih skinuli do gola a robu su nekuda odvezli.“

- Josip Grbac kaže da su zarobljenici „po livadama ostavljali svoje adrese na komadićima papira kako bi netko javio njihovim kućama da ih više neće biti jer će biti pogubljeni pa da se zna gdje im je grob, ali nitko nije smio ništa da poduzme. Svatko se bojao da ako se dozna da je tko javio i njega bi ubili. Grbac kaže da je tu poubijano 600 ljudi“.

Svećenik Božo Vukoja je u Suhopolje došao 5. srpnja 1945. godine i u svojoj knjizi „Hrvat žive vatre“ piše:

„Jedne sam nedjelje (mislim da je bila prva nedjelja poslije blagdana Velike gospe) išao u mjesto Rodin Potok, gdje sam trebao imati misu. Usput sam navratio u Veliku Trapinsku k dobroj katoličkoj obitelji Biondić. Gospođa je prala posuđe, ali je bila uplakana i silno uzbuđena.

Što se dogodilo? – upitao sam zabrinuto.

Što mislite, noćas su ti partizani poklali 176 zarobljenika, i tu su, kod nas, prali noževe – odgovorila je žena i zaplakala još jače.“

